

TÍNH XÃ HỘI CỦA PHÁP LUẬT

LÊ VĂN

Hệ thống pháp luật nước ta thể hiện bản chất giai cấp công nhân theo đúng quan điểm Các Mác, góp phần củng cố và giữ vững thành quả cách mạng, ổn định chính trị, kiên định con đường Xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên, hệ thống pháp luật Việt Nam cần quán triệt và thể hiện sâu sắc hơn nữa quan điểm của C. Mác về tính xã hội của pháp luật để pháp luật thật sự là pháp luật của dân, do dân và vì dân như chủ trương của Đảng và Nhà nước ta.

Quan điểm của Mác là pháp luật không chỉ đơn thuần mang bản chất giai cấp thống trị mà còn mang bản chất xã hội, mà giá trị xã hội được đăng tải, phản ánh vào pháp luật. Bản chất xã hội hay các giá trị xã hội thể hiện trong pháp luật ở mức độ nào, dân chủ tới đâu phụ thuộc vào bản chất chính trị của chế độ xã hội và giai cấp thống trị nhưng tính xã hội của pháp luật không lẫn át, không làm lu mờ tính giai cấp của pháp luật. Xã hội thông qua Nhà nước ghi nhận những xử sự “hợp lý”, “khách quan” theo quan điểm của giai cấp thống trị mà những xử sự đó được số đông trong xã hội chấp nhận, phù hợp với lợi ích của số đông trong xã hội thì giá trị xã hội của pháp luật được nâng cao, trật tự xã hội được ổn định, quyền và lợi ích con người được đảm bảo bởi pháp luật tồn tại vì con người. Ngược lại, pháp luật chỉ được số ít chấp nhận, chỉ thỏa mãn yêu cầu của số ít trong xã hội thì giá trị xã hội của pháp luật thấp kém, xã hội có thể phản ứng, tẩy chay pháp luật, chống đối pháp luật và có khi xã hội đấu tranh lật đổ Nhà nước, xóa bỏ pháp luật vì pháp luật đó là pháp luật “buộc” con người tồn tại vì pháp luật (trái với quan điểm của Mác: pháp luật tồn tại vì con người). Ở nước ta, gần đây có những dự thảo văn bản pháp luật đưa ra chưa hoàn toàn mang tính xã hội theo quan điểm của Mác và mang

tính áp đặt con người nên đã bị nhân dân phản ứng như dự thảo văn bản PL về đánh thuế người chạy xe ô-mô, dự án luật thuế thu nhập lũy mức khởi điểm chịu thuế ở mức quá thấp (mức chịu thuế thấp thì thu nhập thấp cũng phải đóng thuế...) dự thảo quy định chi phí nuôi cha mẹ già, người không có khả năng lao động, nuôi con cái dưới 18 tuổi với mức 300.000 đ/người... một số quy định hướng dẫn thực hiện Luật BHYT... Quán triệt quan điểm của Mác thì chúng ta phải làm sao cho tính xã hội “nhiễm” dần vào pháp luật và khi pháp luật Xã hội chủ nghĩa của nước ta được “nhiễm” tính xã hội ở mức độ cao, mức độ nhuần nhuyễn, mức độ phổ biến thì thật sự trở thành PHÁP LUẬT CỦA DÂN, DO DÂN, VÌ DÂN. Để đạt được mục tiêu hoàn thiện pháp luật theo hướng vì con người, phục vụ con người thì cần phải thực hiện một số việc sau:

Thứ nhất, cần giảm bớt việc Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng, Ủy ban nhân dân ban hành văn bản pháp quy, tiền dẫn tới chỗ chấm dứt việc cơ quan hành chính ban hành văn bản hướng dẫn thi hành pháp luật. Chính phủ và các cơ quan quản lý hành chính (cơ quan hành pháp) có chức năng, nhiệm vụ quản lý hành chính mà đối tượng quản lý chính là nhân dân (con người, tổ chức kinh tế, tổ chức xã hội, gia đình...) nên khi ban hành văn bản hướng dẫn thi hành pháp luật thì các cơ quan hành chính khó tránh khỏi tâm lý quản lý, để phục vụ

công việc quản lý. Nhà nước chỉ nên giao cho Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng ban hành các chế độ, quy chế nội bộ thiết lập các quan hệ quản lý công việc hành chính, quan hệ giữa các cơ quan hành chính với nhau; còn quan hệ xã hội trong đời sống kinh tế, đời sống dân sự, quan hệ giữa Nhà nước và công dân phải được Quốc hội, cơ quan đại diện cho ý chí của nhân dân, thay mặt nhân dân ban hành pháp luật thì pháp luật mới thật sự tồn tại phục vụ con người.

Thứ hai, ở nước ta có tình trạng đã có Luật của Quốc hội nhưng không thể thi hành được vì phải chờ Chính phủ ra Nghị định hướng dẫn thi hành và quy định chi tiết thực hiện luật, có Nghị định của Chính phủ lại phải chờ Thông tư của Bộ trưởng hướng dẫn thi hành Nghị định của Chính phủ. Thực tiễn một số qui định của pháp luật còn chưa đi vào cuộc sống vì còn thiếu rất nhiều Nghị định của Chính phủ mà Quốc hội và dư luận xã hội đã gọi khời hài là “luật treo”. Nếu tình trạng này tiếp tục xảy ra thì pháp luật không thể phát huy tác dụng, vai trò là phương tiện để nhân dân thực hiện và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của mình và như vậy, con người tồn tại vì pháp luật chứ không phải pháp luật tồn tại vì con người như quan điểm của C. Mác. Quốc hội cần thực hiện cuộc “cách mạng pháp luật”, nâng cao chất lượng pháp luật, cố gắng ban hành luật với nội dung đầy đủ, cụ thể (giống như các nước

trên thế giới) có điều kiện thực hiện ngay. Khi giao cho Bộ nào, Cơ quan nào dự thảo luật thì trên cơ sở tiếp nhận ý kiến của nhân dân và phản biện của các tổ chức, các nhà khoa học, các công dân có khả năng để bảo đảm nguyên tắc các bộ luật, đạo luật, pháp lệnh ban hành là thực hiện ngay không phải chờ đợi sự hướng dẫn của Chính phủ, Bộ trưởng.

Thứ ba, cần giảm bớt nhanh, giảm bớt mạnh số lượng Đại biểu Quốc hội kiêm nhiệm vì những Đại biểu này giữ những cương vị quan trọng trong chính quyền thì họ không thể tích cực, không thể đầu tư thời gian xây dựng luật của Quốc hội. Đặc biệt, không nên cơ cấu quá nhiều công chức hành chính có chức có quyền cao như Chủ tịch UBND, Bộ trưởng, Thứ trưởng... vào Quốc hội như hiện nay vì trong Quốc hội mà đa phần là công chức hành pháp thì luật và Nghị quyết của Quốc hội sẽ bị "nhiễm" tính chất hành chính, tính chất quản lý nên tất yếu tính xã hội, tính phục vụ con người sẽ bị giảm đi và khó tránh khỏi xu hướng pháp luật tồn tại vì hành pháp (vì quản lý, phục vụ quản lý), pháp luật không thật sự tồn tại vì con người như quan điểm của C. Mác.

Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ X đã đề ra nhiều chủ trương, biện pháp tích cực, tiến bộ trong nhiệm vụ củng cố hoàn thiện Nhà nước và pháp luật. Hy vọng với tư duy đổi mới, tư duy khoa học, chúng ta quán triệt, nắm vững các quan điểm khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin về Nhà nước và pháp luật thì chắc chắn sẽ xây dựng được một hệ thống pháp luật Xã hội chủ nghĩa tồn tại vì con người, vì xã hội ☸

Đ/C Nguyễn Văn Hiện - UVTU Đảng, Đ/C Lê Minh Tâm - Phó Chủ tịch thường trực HLGVN, Đ/C Phan Bá Sang - Phó Chủ tịch HĐND tỉnh Vĩnh Phúc chụp ảnh lưu niệm với đại diện Sở TT-TT Vĩnh Phúc, Lãnh đạo TCPL và VPĐD Vĩnh Phúc.

TẠP CHÍ PHÁP LÝ: Khai trương VPĐD các tỉnh Tây Bắc tại Vĩnh Phúc

Ngày 22/06/2010, tại Thành Phố Vĩnh Yên - tỉnh Vĩnh Phúc, Ban biên tập Tạp chí Pháp lý đã long trọng tổ chức buổi lễ khai trương Văn Phòng đại diện Tạp chí Pháp lý khu vực các tỉnh Tây Bắc.

Tới dự và chỉ đạo buổi lễ có đồng chí Nguyễn Văn Hiện - Ủy viên T.Ư Đảng, Bí thư Đảng đoàn, Phó chủ tịch Hội Luật gia Việt Nam; Đ/c Lê Minh Tâm, Phó Chủ tịch thường trực kiêm Tổng thư ký Hội Luật gia Việt Nam; Đại diện Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh Vĩnh Phúc có đ/c Phan Bá Sang, tỉnh ủy viên, Phó Chủ tịch thường trực HĐND tỉnh; cùng đại diện các Sở, Ban, Ngành tỉnh Vĩnh Phúc: Sở TT-TT, Sở Nội vụ, Ban kiểm tra tỉnh ủy, Sở XD, Ban tuyên giáo... Báo đài T.Ư và địa phương đóng trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc; Các đ/c UVBCH Hội Luật gia tỉnh Vĩnh Phúc, cùng toàn thể Lãnh đạo và cán bộ, phóng viên Tạp chí Pháp lý.

Đ/c Lê Minh Tâm- Phó chủ tịch

thường trực Hội Luật gia Việt Nam thay mặt lãnh đạo Hội Luật gia Việt Nam đã nhiệt liệt chúc mừng Ban biên tập, cán bộ, phóng viên Tạp chí. Phát biểu tại buổi lễ, đ/c Lê Minh Tâm nhấn mạnh: Tạp chí Pháp lý-Cơ quan ngôn luận của T.Ư Hội Luật gia VN, diễn đàn của giới luật gia cả nước, người bạn gần gũi của các luật gia, các nhà khoa học, các chuyên gia pháp luật, luật sư, doanh nhân và các tầng lớp nhân dân.

18 năm xây dựng và phát triển, Tạp chí Pháp lý đã khẳng định được vị thế, chiếm được tình cảm và niềm tin yêu của độc giả. Tạp chí Pháp lý đã đăng tải nhiều bài viết của các nhà khoa học Pháp lý đầu ngành của các Viện nghiên cứu, các trường đại học, các trung tâm nghiên cứu pháp luật, các Đại biểu Quốc hội, các bài viết của các lãnh đạo T.Ư Hội và các luật gia